

**Riigihalduse ministri 5. augusti 2022. a määruse nr 36
„Keskkvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamiseks
moderniseerimisfondist antava toetuse kasutamise tingimused ja kord“
muutmise määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 165¹ lõike 5² alusel.

Eelnõuga asendatakse nõue rekonstrueerida riigi ametiasutuse või hallatava riigiasutuse kasutuses olev hoone liginullenergiahooneks nõudega viia hoone vastavusse oluliselt rekonstrueeritavale hoonele kehtiva energiatõhususarvu piirväärtusega.

Teisi muudatusi eelnõuga ei tehta. Eelnõu ei ole seotud teiste menetluses olevate eelnõudega ega Vabariigi Valitsuse tegevuskavaga.

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) ja seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi riigihalduse osakonna analüütik Lennart Lepik (tel: 611 3041, e-post: lennart.lepik@fin.ee). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi personali- ja õigusosakonna õigusloome valdkonna juht Virge Aasa (virge.aasa@fin.ee). Eelnõu keeleteimetaja oli sama osakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (sirje.lilover@fin.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb ühest paragrahvist.

Eelnõuga muudetakse määruse sõnastust, asendades määruse tekstis läbivalt sõna „liginullenergiahoone“ sõnadega „oluliselt rekonstrueeritav hoone“ vastavas käändes.

Meetme raames on korraldatud kaks taotlusvooru, mille käigus esitati kolm nõuetekohast toetuse taotlust. Esimese taotlusvooru maht oli 28 mln eurot, esitati kaks nõuetekohast taotlust kokku summale 20,6 mln eurot. Teise taotlusvooru maht oli 27 mln eurot, esitati üks nõuetekohane taotlus summale 0,9 mln eurot. Taotlusi esitati oluliselt alla saadaoleva toetuse mahu, kuna liginullenergiahooneks rekonstrueerimiseks sobivaid hooneid on vähe ning selline rekonstrueerimine nõuab kõrge maksumuse tõttu lisaks toetusele ka omavahendeid mahu, mis taotlejatele ei ole jõukohane. Kui hooneid ei ole võimalik rekonstrueerida vastavalt meetme tingimustele, siis toetust ei taotleta, hooneid ei rekonstrueerita ning energia lõpptarbimise vähendamise eesmärk jääb saavutamata.

Langetades toetuse andmise sihti liginullenergiahoone nõuetelt oluliselt rekonstrueeritava hoone nõuetele, suureneb toetuse kasutamiseks ehitustehniliselt ja majanduslikult sobivate projektide hulk. Oluliselt rekonstrueeritava hoone energiatõhususarvu kehtivad piirväärtused on sätestatud ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määruse nr 63 lisa 2. Nimetatud lisa kohaselt on näiteks liginullenergiahoonest kontorihoone energiatõhususarvu piirväärtus 100 kWh/(m²*a) ja oluliselt rekonstrueeritud kontorihoone energiatõhususarvu piirväärtus 160 kWh/(m²*a).

Toetuse andmise sihi langetamine ei tähenda, et kõik toetatavad projektid oleksid edaspidi suunatud ainult oluliselt rekonstrueeritavale hoonele sätestatud nõuete täitmisele. Oluliselt

rekonstrueeritava hoone energiatõhususarvu piirväärtuseid ületavad veel ka madalenergiahoone ja liginullenergiahoone energiatõhususarvu piirväärtused. Seega on määruse muudetud sõnastusega kooskõlas ka toetuse andmine olemasoleva hoone rekonstrueerimiseks madalenergiahooneks või liginullenergiahooneks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vastab Euroopa Liidu õigusele. Määrus aitab rakendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/1791, mis käsitleb energiatõhusust ja millega muudetakse määrust (EL) 2023/955 (ELT L 231, 20.09.2023, lk 1–111), mille artiklis 5 „Avalik sektor energiatõhusust juhtimas“ nõutakse, et liikmesriigid tagavad, et kõigi avaliku sektori asutuste summaarset energia lõpptarbimist vähendatakse igal aastal vähemalt 1,9 % võrreldes aastaga 2021.

Sama direktiivi artikli 6 kohaselt iga liikmesriik tagab, ilma et see piiraks direktiivi 2010/31/EL artikli 7 kohaldamist, et renoveeritakse igal aastal vähemalt 3 % avaliku sektori asutuste omanduses olevate köetavate ja/või jahutatavate hoonete üldpõrandapinnast, et muuta need vähemalt liginullenergiahooneteks või heitevabadeks hooneteks direktiivi 2010/31/EL artikli 9 kohaselt. Sealjuures võivad liikmesriigid teha otsuse mitte renoveerida osasid hooneid liginullenergiahoone tasemeni, kui nende hinnangu kohaselt ei ole selle hoone muutmine liginullenergiahooneks tehniliselt, majanduslikult või funktsionaalselt teostatav.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/31/EL, mis käsitleb hoonete energiatõhusust, artikli 7 kohaselt peavad oluliselt rekonstrueeritavad hooned vastama sama direktiivi artikli 4 kohaselt kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele. Energiatõhususe miinimumnõuete kehtestamisel lähtutakse kulutõhusast tasemest ja see võib erineda liginullenergiahoone tasemest. Kuna muudetava määruse kehtiv sõnastus nõuab igal juhul liginullenergiahoone taseme saavutamist, siis on see nõue rangem direktiivi ja selle rakendusaktide nõuetest ning piirab toetatavate renoveerimisprojektide ringi. Eelnõuga määruse nõuet leevendatakse, mille tulemusel toetatakse kõiki renoveerimisprojekte, mis vastavad oluliselt rekonstrueeritavale hoonele sätestatud nõuetele.

4. Määruse mõjud

Muudatusega ei lisandu täiendavaid mõjusid meetme rakendamisel. Meetme raames on korraldatud kaks taotlusvooru, mille tulemusel on toetuse taotluse rahuldamise otsus tehtud kolme projekti kohta. Nimetatud kolme projekti eesmärgiks on olemasoleva hoone rekonstrueerimine liginullenergiahooneks ning seda eesmärki toetuse andmise järgselt ei muudeta.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa lisategevusi, lisakulutusi ega eeldatavaid tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määrus esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks kõigile ministriumitele ja arvamuse andmiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele ja Riigi Kinnisvara AS-ile.